

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина

Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај

Сектор за инспекцијски надзор

Одељење за инспекцијски надзор

Одсек за инспекцијски надзор у саобраћају и грађевинарству

Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад

Т: +381 21 488 18 59 е-mail: yukasin.bursac@vojvodina.gov.rs

БРОЈ: 143-340-1/2023-05

ДАТУМ: 08.02.2023. год.

Годишњи извештај о раду инспектора железничког саобраћаја за 2022. годину

1. УВОД

Годишњи извештај о раду инспектора железничког саобраћаја у 2022. години је израђен сходно члану 44. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, бр. 36/15, 44/18-др.закон и 95/18).

Извештај о раду инспектора железничког саобраћаја за 2022. годину, садржи податке о прописима, надзираним субјектима и податке о инспекцијском надзору. Такође садржи обавезне информације и податке у складу са чланом 44. Закона о инспекцијском надзору.

2. ПРОПИСИ

2.1. Поступање инспектора

У вршењу инспекцијског надзора инспектори су поступали у складу са Законом о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, бр. 36/15 и 44/2018-др.закон и 95/2018), Законом о општем управном поступку „Службени гласник РС“, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење, 2/23 - УС) и Законом о прекршајима („Службени гласник РС“, бр. 65/13, 13/16, 98/16 – УС, 91/2019 и 91/2019-др.закон).

2.2. Територијално подручје вршења надзора

Инспекцијски надзор се вршио на територији АП Војводине, као поверен посао, на основу:

- члана 31. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Сл. гласник РС“, бр. 99/2009, 67/2012 – одлука УС, 18/2020-др.закон и 111/2021),
- члана 130. Закона о железници ("Службени гласник РС", бр. 41/2018),
- члана 115. Закона о безбедности у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 41/2018) и
- члана 35. Закона о интероперабилности железничког система ("Службени гласник РС", бр. 41/2018 и 16/2022).

2.3. Инспектори су контролисали

Примену одредби следећих прописа:

- Закона о железници ("Службени гласник РС", бр. 41/2018), Закона о безбедности у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 41/2018), Закона о интероперабилности железничког система ("Службени гласник РС", бр. 41/2018 и 16/2022) и:
 - 20 подзаконска прописа (Правилници, Упутства и Уредбе) донетих за спровођење закона од стране министарства надлежног за саобраћај
 - 43 подзаконска прописа (Правилници, Упутства и процедуре) Дирекције за железнице Р. Србије,
 - близу 200 прописа које доносе управљач и превозници у железничком саобраћају за:
 - примену законских и подзаконских прописа (преузета издања Заједнице ЈЖ),
 - Система управљања безбедношћу код управљача и код превозника;

- Пословни редови станица I и II део и Технолошки процеси рада станица на територији АПВ,
- Пословници о раду превозника,
- Пословници о раду техничко колских служби,
- Пословници о организацији вуче возова;
- Конвенција о међународним железничким превозима - COTIF:
 - Додатак А – Једнообразна правила о уговору о међународном железничком превозу путника и пртљага (CIV),
 - Додатак В – Једнообразна правила о уговору о међународном железничком превозу робе железницама (CIM),
 - Додатак D – Једнообразна правила о уговору о употреби возила у међународном железничком саобраћају (CUV),
 - Додатак Е – Једнообразна правила о уговору о коришћењу инфраструктуре у међународном железничком саобраћају (CUI),
 - Додатак F – Јединствена правила о признавању техничких стандарда и усвајању јединствених техничких прописа који се примењују на железничка возна средства намењена за коришћење у међународном превозу (APTU),
 - Додатак G – Једнообразна правила о техничком пријему железничких возних средстава која се користе у међународном саобраћају (ATMF);
- за вршење пограничног железничког саобраћаја из Конвенција Влада Републике Србије са Владама Румуније, Мађарске, Хрватске и Босне и Херцеговине;
- Закона о уговорима о превозу у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 38/2015 и 49/2021).

3. СУБЈЕКТИ НАДЗОРА

3.1. „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд

Стање железничких инфраструктурних капацитета на територији АП Војводине је током 2022. године почело значајно да се мења у односу на претходни период.

На делу крака „Б“ коридора X приведени су крају радови на изградњи пруге и у марту месецу 2022. године пуштен је у саобраћај део пруге између Београда и Новог Сада.

Уочљив је недостатак железничких радника тако да се задржала у пракси незаконита активност а то је објављивање „непоседнутог службеног места“ или „непоседнутог путног прелаза“. Такође је био присутан и велики број сметњи на јавној железничкој инфраструктури који се није отклањао дуже време, а због недостатка средстава и опреме.

У железничким станицама, које су биле предмет надзора, су извршене израде нових Пословних редова станица у складу са чл. 41. Закона о безбедности у железничком саобраћају (ЗобЖС) и одредбама Упутства за израду Пословног реда станице на подручју „Инфраструктуре железнице Србије“ ад („Службени гласник Железнице Србије“, бр. 21/17). Примећено је да станице нису кориговале Пословне редове станица у складу са Прилогом 1 Саобраћајног правилника („Службени гласник РС“, бр. 34/2022 и 107/2022).

Управљач не доставља инспекцији извештаје о спроведеном унутрашњем надзору.

3.2. „Србија воз“ АД Београд.

Редовни надзори у Србија возу су имали задатак да утврде ризике у пословању и поступању овог надзираног субјекта. Осим ситнијих пропуста, који су отклањани на лицу места или уз остављене рокове, нису утврђени високи или критични ризици.

Библиотека прописа код секција за СТК и ОЈ су преузете библиотеке преко интернет странице Србија воза.

Превозник је поштовао извршење реда вожње осим код објективних околности које су то онемогућавале (радови, затвори, несреће и незгоде, итд ...).

Саобраћај ових возова се пратио дневним оперативним извештајима.

3.3. „Србија карго“ АД Београд.

Отворено је питање уређења начина послуживања индустријских колосека с обзиром да претходно важећа Упутства Железнице Србије нису применљива, као и обавезе упознавања возног особља са условима маневрисања и начином обезбеђења пута вожње на индустријском колосеку и поступцима представника Србија карго АД у случају несрећа и незода на индустријском колосеку.

Отворено је и питање документације којима превозник доказује обављене контроле и радове одржавања у складу са одредбама ЗобЖС као и подзаконских прописа које чине радну документацију сертификата за управљање безбедношћу, као и лиценце посебно код неких серија кола.

Библиотека прописа по секцијама је уређена у форми електронске библиотеке прописа.

Саобраћај возова овог превозника се пратио дневним оперативним извештајима.

3.4. Други превозници за превоз робе

Остали превозници за превоз робе, којих је укупно 20 (двадесет) лиценцирано у надлежној Дирекцији за железнице, су праћени од стране инспектора кроз дневне оперативне извештаје.

3.5. Власници индустријских колосека

Инспектори су током 2022. године обавили редовне инспекцијске надзоре код следећих власника индустријских колосека: НИС а.д. Примарни транспорт Нови Сад, VICTORIAOIL доо Шид, КОНЗУЛ доо Шид, Специјална лука д.о.о Панчево, РТЦ Лука ЛЕГЕТ доо Сремска Митровица.

Сви су имали Акте којима је уређен начин рада на индустријском колосеку одобрене од Дирекције за железнице. Међутим, један број аката није био усклађен са законима и подзаконским актима који уређују ову област, а који су били измењени. О томе су изречене корективне мере које је власник индустријског колосека прихватио.

3.6. Управљач пута (ЈП „Путеви Србије“ и локални управљачи путева)

На територији АП Војводине имамо укупно 982 путна прелаза по званичној евиденцији управљача јавне железничке инфраструктуре. Међутим овај број је знатно измењен јер су сви путни прелази на прузи 105: Београд-Нови Сад-Суботица денивелисани. Такође нису изузети ни прутни прелази на укрштају са пругама којима је одузето својство добра од општег интереса. Инспекцијски надзор код управљача у вези путних прелаза био је усмерен на уређење путних прелаза.

Управљач јавне железничке инфраструктуре је потписао уговор о одржавању путних прелаза са свим општинама и градовима на територији АП Војводине.

На путним прелазима који су били предмет инспекцијског надзора неправилности су отклањане на основу налога инспектора усмереног према управљачу јавне железничке инфраструктуре. Након надзора или после саветодавне посете отклоњене су неправилности на 9 путних прелаза. По решењу надлежног инспектора управљач је на 5 путних прелаза поступао у складу са чланом 63. став 2. Закона о железници, односно управљач је привремено изместио железничке елементе путних прелаза а управљач пута је ускладио саобраћајну сигнализацију са новонасталом ситуацијом. Инспектори су решењем наложили привремено уклањање елемената путног прелаза, у складу са чланом 63. став 2. Закона о железници, на још 2 путна прелаза за који још теку рокови за извршење.

4. ИЗВЕШТАЈ О ПОЈЕДИНОСТИМА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА УТВРЂЕНИМ ЧЛАНОМ 44. ЗАКОНА О ИНСПЕКЦИЈСКОМ НАДЗОРУ (ЗоИН)

4.1. Број спречених или битно умањених вероватних настанака штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (превентивно деловање инспекције)

Превентивно деловање инспектора за железнички саобраћај се током 2022. године остваривало јавношћу рада и обављањем службених саветодавних посета код надзираних субјеката.

Јавност рада се остваривала објављивањем Годишњег плана рада инспектора железничког саобраћаја за 2022. годину, обавештавањем надзираних субјеката о планираном инспекцијском надзору, коришћењем контролних листа током редовног инспекцијског надзора, једнообразним процедурама код извођења инспекцијског надзора итд.

У циљу превентивног деловања инспектори железничког саобраћаја су током 2022. године код надзираних субјеката обављали, у складу са чланом 13. став 2. Закона о инспекцијском надзору, службене саветодавне посете.

У вези превентивног деловања инспекције нису издавана акта о примени прописа. Од осталих активности у циљу превентивног деловања ови инспектори су у више наврата усмено предлагали да се усклади пословање и поступање надзираних субјеката у складу са прописима

Није утврђен тачан број спречених или битно умањених вероватних настанака штетних последица по законом заштићена добра права и интересе. Међутим сви субјекти надзора наведени у тачки 3. овог извештаја су користили превентивно деловање инспекције ради уподобљавања свог пословања и поступања са законима и подзаконским прописима који уређују област железничког система и његових подсистема.

4.2. Обавештавање јавности, пружање стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима и круг лица обухваћених тим активностима

О рада инспекције за железнички саобраћај јавност је обавештавана објављивањем Годишњег плана рада инспектора железничког саобраћаја за 2022. годину као и Годишњег извештаја о раду, на сајту <http://www.psegs.vojvodina.gov.rs/inspekcije>.

Инспектори железничког саобраћаја су током 2022. године код надзираних субјеката обавили, у складу са чланом 13. став 2. Закона о инспекцијском надзору, укупно 13 службених саветодавних посете, о чему су састављане Службене белешке. Ради остваривања циља инспекцијског надзора инспектори су саветодавно деловали код надзираних субјеката ради:

1. упознавања надзираних субјеката са новим прописима које је донела Дирекција за железнице;
2. упознавање власника индустријских колосека са обавезама проистеклим из члана 77 Закона о железници („Службени гласник РС“, бр. 41/2018) и чланова 107. – 110. Закона о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 41/2018);
3. упознавање управљача јавне железничке инфраструктуре и управљача путева о обавезама одржавања путних прелаза проистеклим из чланова 61.-70. Закона о железници.

У 2022. години, током обављања службених саветодавних посета код надзираног субјекта, нису уочене незаконитости у пословању и поступању и сами тим нису издате препоруке о поступању.

4.3. Ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи

Редовни инспекцијски надзори су вршени коришћењем контролних листа које је Инспекција за послове железнице утврдила (37 контролних листа) и које су објављене на сајтовима:

<http://inspektor.gov.rs> и

<http://www.psemr.vojvodina.gov.rs>

Код управљача јавне железничке инфраструктуре, превозника „Србија воз“ и „Србија карго“ је, праћењем стања, утврђен средњи ниво ризика тј. усклађености са прописима.

Током 2022. године, на основу представки, извршена су два ванредна инспекцијска надзора приватних превозника. У оба случаја нису утврђене незаконитости у пословању и поступању надзираних субјекта и сходно томе нису изрицане мере управљене према њима.

4.4. Број откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције)

Инспектори су у 2022. години наложили укупно 14 мера кроз записник и 17 мера кроз решење како би се отклониле утврђене незаконитости у пословању и поступању надзираних субјеката.

Укупно је извршено 11 мера наложених кроз записник и 8 мера наложених кроз решење. За 3 мере је контролним надзором утврђено да нису извршене па је решењем наложено њихово извршење. За 10 наложених мера кроз решење још теку рокови.

4.5. Броју утврђених нерегистрованих субјеката и мере спроведеним према њима

Нису утврђени нерегистровани субјекти.

4.6. Мере предузете ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њихово дејство

Ради уједначавања праксе инспекцијског надзора инспектори за железнички саобраћај су предузимали следеће:

- 1) обављан је инспекцијски надзор уз помоћ контролних листи инспекције за железнички саобраћај чиме се остварила уједначеност инспекцијске праксе и стандардизација инспекцијског надзора (стандардизација процедура и предмета надзора);
- 2) предузет је пропорционалан број инспекцијских надзора сагласно степену ризика али и врстама контрола. Код повећаног ризика (нпр. код стања путних прелаза) су налагане мере за отклањање незаконитости са решењима;
- 3) обављен је већи број контрола током зимског периода;
- 4) већи број контрола код индустријских колосека предузет је према власницима који имају опасну робу у транспорту;
- 5) као и у случајевима провере испуњености услова из периода у којем се стекао ЕЦМ сертификат за Лице одговорно за одржавање возила;
- 6) издавани су записници са утврђеном формом и садржином која је проистекла из општег обрасца записника о инспекцијском надзору прописаном у Правилнику о општем обрасцу записника о инспекцијском надзору;
- 7) сва решења су са истом формом издата надзираним субјектима са истим правним стандардима и на иста нису улагане жалбе.

4.7. Остварење плана и ваљаност планирања инспекцијског надзора, нарочито о односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и разлозима за то, као и о броју допунских налога за инспекцијски надзор

Инспекцијски надзор у 2022. години је обављан у складу са Планом рада за 2022. годину. Утицајни фактори на реализацију Годишњег плана рада за 2022. годину су:

- Инспектор Јово Милановић је 25.01.2021. године, решењем Покрајинског секретара за енергетику, грађевинарство и саобраћај, распоређен на радно место начелника Одељења за инспекцијски надзор у Сектору за саобраћај и инспекцијски надзор. То је утицало да значајан део радног времена у 2022. години проведе на координацији рада инспектора у 5 инспекција које су у саставу одељења.
- Инспектор Дејан Томић је 04. фебруара отишао у пензију и у 2022. години није отварао нове предмете, те је све послове железничке инспекције до 01.06.2022. године обављао једино инспектор Јово Милановић.
- Од 01.06.2022. године на место инспектора железничког саобраћаја распоређен је инспектор Вукашин Бурсаћ.

Због наведеног значајно је одступање реализованих надзора у односу на планиране надзоре у 2022. години. Гледано у бројевима, остарење плана приказано је у табели 1, за два инспектора.

Табела 1: План и реализација у 2022. години за два инспектора

Ред. бр.	ВРСТЕ НАДЗОРА	ПЛАНИРАНО	РЕАЛИЗОВАНО	% (реализовано у односу на планирано)
1	редован	40	9	23%
2	ванредан	40	17	43%
3	контролни	30	13	43%
4	допунски	4	0	0%
5	саветодавна посета	30	14	47%
УКУПНО		144	53	37%

Извршење плана за 2022. годину, уколико се гледа у процентима укупан број активности инспектора наведен у табели, констатујемо значајан подбачају реализације планираних активности, односно 63% је нереализованих активности. Значајан подбачај реализације планираних активности је условљен због ангажовања инспектора Јове Милановића на пословима координације рада инспекција и инспектора у оквиру Одељења за инспекцијски надзор, као и одлазак инспектора Дејана Томића у пензију.

У складу са процењеним ризиком код надзираног субјекта опредељивана је врста инспекцијског надзора која је обављана. Тако је редован надзор обављан увек код надзираног субјекта код којег је процењен низак ризик, а ванредни надзор је обављан код надзираних субјеката са процењеним високим или критичним ризиком. Ванредни надзори су обављани и код насталих несрећа на путним прелазима.

Допунски и мешовити надзор у 2022. години није вршен.

4.8. Ниво координације инспекцијског надзора са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције

Координација заједничког надзора и заједничких саветодавних посета код надзираних субјеката је вршена у циљу делотворне употребе ресурса инспекције. У том правцу су обављени заједничке саветодавне посете са инспектором за државне путеве.

4.9. Материјални, технички и кадровски ресурси

Поверене послове инспектора железничког саобраћаја на територији АП Војводине обављала су два инспектора: Јово Милановић и Вукашин Бурсаћ (од 01.06.2022. године). Инспектор Дејан Томић који је отишао у пензију 04.02.2022, није отварао нове предмете у 2022. години.

За теренски рад инспектори имају на располагању аутомобиле са довољном количином горива.

Инспектори за рад користе преносиве лаптоп рачунаре, али недостају преносиви штампачи.

4.10. Придржавање рокова прописаних за поступање инспекције

Инспекцијски надзори су вршени благовремено, посебно у случајевима када је требало проверити испуњеност услова за радове, код несрећа и периодичних активности субјеката надзора, као што је припрема за одвијање саобраћаја током зиме, припрема за прелазак на нов ред вожње и сл.

4.11. Законитости управних аката донетих у инспекцијском надзору (број другостепених поступака, њихов исход, број покренутих управних спорова и њихов исход)

Није било другостепених поступака.

4.12. Поступању у решавању притужби на рад инспекције, са исходима тог поступања, уз посебно истицање броја поднетих притужби и области рада на које су се односиле

Није било притужби поднетих на рад инспектора.

4.13. Обуке и другим облици стручног усавршавања инспектора

Током 2022. године инспектори су присуствовали следећим обукама и другим облицима усавршавањима:

1. Дана 14.03.-18.03.2022. године инспектор Јово Милановић је присуствовао обуци из Закона о радном времену посаде возила у друмском превозу и тахографима у организацији Агенције за безбедност саобраћаја;
2. Дана 13.04.-16.04.2022. године присуствовали смо 17. међународној конференцији: „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“ која је одржана у Врњачкој Бањи;
3. Дана 31.10.2022. године одржана је обука из области заштите од пожара и безбедности и здравља на раду. Обука је одржана у Новом Саду
4. Дана 07.11.2022. године одржан је интензивни курс безбедне вожње у тренинг центру Националне возачке академије (НАВАК) у Суботишту;
5. Дана 15.12.2022. године одржана је обука „Оцењивање службеника“ у организацији Службе за управљање људским ресурсима. Обука је одржана у Новом Саду;

4.14 Иницијатива за измене и допуне закона и других прописа

Инспектор Јово Милановић је, на основу Решења МГСИ бр. 011-00-00637/2019-04/2 од 29.03.2021. године, именован за члана Радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о безбедности у железничком саобраћају. Такође је активно учествовао и у раду Радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о железници.

4.15 Мере и провере предузете у циљу потпуности и ажурност података о информационом систему

Инспектори железничког саобраћаја нису укључени у јединствен информациони систем за рад инспектора. До преласка на јединствен информациони систем за инспекције, оба инспектора воде интерне евиденције о раду инспектора у електронској форми на персоналним рачунарима.

4.16 Стање у области извршавања поверених послова инспекцијских послова

Инспекцијски надзор на територији АПВ се врши уредно по повереном овлашћењу.

4.17 Исходи поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријаве за привредни преступ и кривичне пријаве које је поднела инспекција

Није било поднетих пријава у претходном периоду.

5. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Фокус инспекцијског надзора током 2022. године је био на безбедности одвијања железничког саобраћаја на путним прелазима, нормативном уређењу рада индустријских колосека и железничких станица.

Током 2022. године су обављане планирани инспекцијски надзори:

- надзор над спровођењем саобраћаја возова у зимским условима 2021/2022,
- надзори током ноћи преласка са летњег на зимско и са зимског на летње рачунање времена у 2022. години,
- надзор на извршењу железничког саобраћаја у време екстремно високих температура током лета 2022. године,
- надзор припреме и преласка на нови Ред вожње 2022/2023,

У вези свих горе наведених планираних инспекцијских надзора састављени су записници, информације или службене белешке.

6 ОТВОРЕНА ПИТАЊА УТВРЂЕНА ПРИ ИНСПЕКЦИЈСКИМ НАДЗОРИМА

Током инспекцијских надзора у 2022. години утврђено је:

- У 2022. години се задржао проблем недовољног броја железничких радника, посебно у организационом делу за одржавање пруга (ЗОП), и у делу за електротехничке послове (ЕТП). Због тога се код управљача генеришу ризици што доводи до смањења безбедност железничког саобраћаја. У пакету додатне услуге управљач нуди маневрисање и друге услуге које, због недовољног броја железничких радника, тешко може да обави.
- Генерисани ризици који утичу на безбедност саобраћаја произилазе из:
 - ✓ укидања радног места чувара пруге-опходара чије је постојање везано искључиво за безбедност извршења железничког саобраћаја;
 - ✓ укидања радног места чувара путног прелаза тако да се већина путних прелаза проглашавају „непоседнутим“ без промене пројекта осигурања саобраћаја предметног путног прелаза и решења надлежног министарства о прихватању те промене;
 - ✓ нерационалног смањења броја железничких радника који обављају послове одржавања јавне железничке инфраструктуре тако да се јавна железничка инфраструктура не може одржавати на задовољавајућем нивоу. Због тога је настало више несрећа и незгода у току 2022. године јер је стање железничке инфраструктуре незадовољавајуће.
 - ✓ Због застареле технологије сигнално-сигурносних средстава и немогућности набавке резервних делова (техника стара преко 40 година) присутно је отказивање система које за последицу има поремећаје у извршењу железничког саобраћаја;
 - ✓ Недовољног броја извршилаца који ће отклањати сметње у прописаним роковима, због чега сметње остају преко викенда тј. од петка поподне до понедељка пре подне;
 - ✓ Недовољног броја превозних средстава у извршним службама (СС, ТК, КМ, ЗОП...) тако да се често користе возила МУП за превоз СС и ЕТП механичаре на место настанка сметње у циљу нормализовања саобраћаја пре свега преко путних прелаза;
- Појава великог броја отуђења делова уређаја и опреме железничке инфраструктуре имају за последицу поремећаје у саобраћају возова а у већини случајева угрожену безбедност саобраћаја. Управљач је Наредбом о поступању запослених у „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. у случају угрожавања имовине, безбедности и редовитости железничког саобраћаја противправним радњама дефинисао поступање у случају појаве противправних радњи, односно да се приликом појаве противправних радњи у пријави о извршеној противправној радњи позива на члан 280. Закона о кривичном поступку и на одредбе чланова 290. и 297. Кривичног закона Републике Србије те да наведена дела представљају тешка дела против угрожавања саобраћаја опасном радњом и опасним средством, односно тешко дело против безбедности железничког саобраћаја, па самим тим и тешко кривично дело.

ИНСПЕКТОРИ
ЖЕЛЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА:

Јово Милановић, с.р.
Вукашин Бурсаћ, с.р.